

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งเนื้อหา เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ตอนที่ 2 ผลการสร้างแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เรื่องมารยาทไทย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จากการใช้แบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

รายละเอียดของแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ และมารยาทไทย โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 รูป และผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 65 รูป/คน โดยวิเคราะห์ตามตัวแปรของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏ ในตารางดังต่อไปนี้

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ (n = 4)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
อายุ		
31-40 ปี	2	50
41-50 ปี	2	50
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	2	50
ปริญญาโท	2	50
ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้อำนวยการ	1	25
รองผู้อำนวยการ	1	25
เลขานุการ	2	50
ประสบการณ์ด้านการบริหาร		
1-5 ปี	2	50
6-10 ปี	1	25
11-15	1	25

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้บริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ต้นแบบในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ให้สัมภาษณ์ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.00 และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 2 รูป คิดเป็น ร้อยละ 50.00 ระดับปริญญาโท จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 1 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.00 เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 1 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเป็นเลขานุการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประสบการณ์ด้านการบริหาร ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 1 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.00 และระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 1 รูป คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 65)

ข้อมูลพื้นฐานของครูผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	27	41.54
หญิง	38	58.46
อายุ		
20-30 ปี	16	24.62
31-40 ปี	16	24.62
41-50 ปี	13	20.00
มากกว่า 50 ปี	20	30.76
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	40	61.54
ปริญญาโท	19	29.23
ปริญญาเอก	1	1.54
อื่น ๆ (เปรียญธรรม, การศึกษาจากต่างประเทศ)	5	7.69
การดำรงตำแหน่งในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์		
ครูผู้สอน	52	80.00
กรรมการ	7	10.77
อื่น ๆ	6	9.23
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
1-5 ปี	34	52.30
6-10 ปี	22	33.85
มากกว่า 10 ปี	9	13.85

จากตารางที่ 4.2 พบว่าครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นเพศชาย จำนวน 27 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 เพศหญิงจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 58.46 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 20 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 รองลงมาคือระหว่าง 20-30 ปี และ 31-40 ปี จำนวน 16 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 24.62 ส่วนใหญ่จบการศึกษา

ระดับปริญญาตรีมีจำนวน 40 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 19 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 29.23 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนมากที่สุด จำนวน 52 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาเป็นกรรมการ จำนวน 7 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 10.77 ระยะเวลาการปฏิบัติงานระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด จำนวน 34 รูป/คนคิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาคือระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 22 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 33.85

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

1.2.1 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ต้นแบบ

1) การให้การสนับสนุน ผู้บริหารมีการสนับสนุนครูผู้สอนให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน เช่น จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน ส่งเข้ารับการฝึกอบรม และจัดกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณครูผู้สอนที่มีผลงานดีเด่น เป็นต้น

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการดำเนินการในลักษณะเป็นองค์คณะ โดยให้ครูผู้สอนร่วมเป็นคณะกรรมการ มีการประชุมหารือเป็นประจำ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ วางแผนการทำงาน

3) การพัฒนาศักยภาพ มีการสนับสนุน ส่งบุคลากรไปอบรม และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยายให้ความรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีโอกาสนัดสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูจากศูนย์อื่น และผู้บริหารมีส่วนช่วยให้ครูผู้สอนแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งมีการแนะนำเรื่องการวางตัว โดยการเดินทางไปขอขมาพระผู้ใหญ่วังเข้าพรรษาโดยมีพระซึ่งเป็นครูพระสอนศีลธรรมมาให้การอบรม

4) การปรับปรุงโครงสร้างองค์การ มีการปรับโครงสร้างโดยลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานเกิดความสะดวก ทำให้มีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการแบ่งเป็นฝ่ายต่าง ๆ มีการแต่งตั้งให้ครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการบริหารงานของศูนย์ตามความรู้ ทักษะ และความสามารถ รวมทั้งมีการปรับสภาพแวดล้อม และบรรยากาศของห้องเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

5) ภาวะผู้นำ ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์ มีการกระจายอำนาจการบริหาร และผู้บริหารต้องเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง

6) การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำงานร่วมกันตามบทบาทและหน้าที่ในศูนย์ และสร้างหัวหน้าทีมที่มีภาวะผู้นำ

ทั้งนี้ ผู้บริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ยังเห็นว่ากระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอน ทั้ง 6 ประเด็น มีความสัมพันธ์อย่างยิ่ง เพราะการดำเนินการทุกอย่างต้องอาศัย พึ่งพากัน และทุกคนมีโอกาสแสดงศักยภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่า ที่ตั้งและขนาดของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ยังมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาเรียน โดยเฉพาะศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่ตั้งอยู่ภายในวัด

1.2.2 ผลการวิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนา

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยรวมและรายด้าน

การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การให้การสนับสนุน	4.10	0.71	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.29	0.66	มาก
3. การพัฒนาศักยภาพ	3.95	0.78	มาก
4. การปรับปรุงโครงสร้าง	4.31	0.63	มาก
5. ภาวะผู้นำ	4.23	0.72	มาก
6. การทำงานเป็นทีม	4.37	0.68	มาก
โดยรวม	4.21	0.69	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่าสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการทำงาน

เป็นทีม ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.68) รองลงมาคือด้านการปรับปรุงโครงสร้าง ($\bar{X}=4.31$, S.D. = 0.63) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}= 4.29$, S.D= 0.66) ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.72) ด้านการให้การสนับสนุน ($\bar{X}= 4.10$, S.D.= 0.71) และด้านการพัฒนาศักยภาพ ($\bar{X}= 3.95$, S.D.=0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านการให้การสนับสนุน

การให้การสนับสนุน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารมีการจัดระบบการยกย่องชมเชย และให้รางวัลครูผู้สอนที่มีผลงานดีเด่น	4.09	1.03	มาก
2.ผู้บริหารมีกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณครูผู้สอนที่สร้างชื่อเสียงให้กับศูนย์	4.00	1.08	มาก
3.ผู้บริหารจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน	4.20	0.90	มาก
4.ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการศึกษอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้	4.17	0.88	มาก
5.ผู้บริหารคอยให้กำลังใจครูผู้สอนปรับปรุงการทำงาน	4.12	0.88	มาก
6.ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนให้ครูคิดพัฒนา	4.02	0.89	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	0.71	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ด้านการให้การสนับสนุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน ($\bar{X}= 4.20$, S.D.= 0.90) และรองลงมาคือผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการศึกษอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ ($\bar{X}= 4.17$, S.D.= 0.88) ผู้บริหารคอยให้กำลังใจครูผู้สอนปรับปรุงการทำงาน ($\bar{X}= 4.12$, S.D.= 0.88) ผู้บริหารมีการจัดระบบการยกย่องชมเชย และให้รางวัลครูผู้สอน ($\bar{X}= 4.09$, S.D.= 1.03) ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนให้ครูคิดพัฒนา ($\bar{X}= 4.02$, S.D.= 0.89) ผู้บริหารมีกิจกรรมการประกาศเกียรติคุณครูผู้สอนที่สร้างชื่อเสียงให้กับศูนย์ ($\bar{X}= 4.00$, S.D.= 1.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมกำหนดแผนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	4.17	1.01	มาก
2.ผู้บริหารให้อิสระแก่ครูผู้สอนในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของตนเอง	4.45	0.71	มาก
3.ผู้บริหารให้ครูผู้สอนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยตนเอง	4.45	0.71	มาก
4.ผู้บริหารให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	4.03	1.00	มาก
5.ผู้บริหารให้การยอมรับการตัดสินใจของครูผู้สอน	4.35	0.78	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	0.66	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่าสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารให้อิสระแก่ครูผู้สอนในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของตนเอง และผู้บริหารให้ครูผู้สอนสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.71) รองลงมาคือ ผู้บริหารให้การยอมรับการตัดสินใจของครูผู้สอน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.78) ผู้บริหารให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมกำหนดแผนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=1.01) และผู้บริหารให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.03$, S.D.=1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพ การเสริมสร้างพลังอำนาจ ครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านการพัฒนาศักยภาพ

การพัฒนาศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารมีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	4.03	1.03	มาก
2.ผู้บริหารมีส่วนช่วยให้ครูผู้สอนคิดแก้ปัญหาทางงานของครูผู้สอน อย่างเป็นระบบ	4.20	0.87	มาก
3.ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้เรื่องใหม่ ๆ แก่ครูผู้สอนเพื่อพัฒนา ทักษะในการทำงาน	3.97	0.95	มาก
4.ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ กับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อื่น	3.69	1.25	มาก
5.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีโอกาสสัมมนาแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น กับบุคคลภายนอก	3.88	1.05	มาก
เฉลี่ยรวม	3.95	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ด้านการพัฒนาศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีส่วนช่วยให้ครูผู้สอนคิดแก้ปัญหาทางงานของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.87) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.03$, S.D.=1.03) ผู้บริหารจัดอบรมให้ความรู้เรื่องใหม่ ๆ แก่ครูผู้สอนเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงาน ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.95) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีโอกาสสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลภายนอก ($\bar{X}=3.88$, S.D.=1.05) และผู้บริหารสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์อื่น ($\bar{X}=3.69$, S.D.=1.25) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ

การปรับปรุงโครงสร้างองค์การ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้ครูผู้สอนร่วมกันรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่	4.31	0.79	มาก
2.ผู้บริหารมีการแต่งตั้งให้ครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการบริหารงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	4.42	0.83	มาก
3.ผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูผู้สอนโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ	4.29	0.84	มาก
4.ผู้บริหารลดขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานเกิดความสะดวก	4.26	0.78	มาก
5.ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน	4.28	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.31	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการแต่งตั้งให้ครูผู้สอนเป็นคณะกรรมการบริหารงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.83) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้ครูผู้สอนร่วมกันรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.79) ผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูผู้สอนโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.84) ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.76) และผู้บริหารลดขั้นตอนการทำงานเพื่อให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานเกิดความสะดวก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	4.42	0.83	มาก
2.ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์	4.22	0.87	มาก
3.ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหาร โดยมีคณะกรรมการบริหาร	4.15	1.03	มาก
4.ผู้บริหารมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจหลายรูปแบบ	4.00	1.00	มาก
5.ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.15	0.99	มาก
6.ผู้บริหารมีการปลุกจิตสำนึกเรื่องคุณภาพของการปฏิบัติงาน	4.32	0.85	มาก
7.ผู้บริหารเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง	4.37	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	4.23	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.42$, S.D.=0.83) รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.37$, S.D.=0.80) ผู้บริหารมีการปลุกจิตสำนึกเรื่องคุณภาพของการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.85) ผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.87) ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหาร โดยมีคณะกรรมการบริหาร ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=1.03) ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.99) และผู้บริหารมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจหลายรูปแบบ ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ด้านการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ผู้บริหารสนับสนุนให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	4.26	0.78	มาก
2.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.46	0.77	มาก
3.ผู้บริหารมีการสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม	4.45	0.75	มาก
4.ผู้บริหารมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามบทบาทและหน้าที่ของศูนย์	4.35	0.76	มาก
5.ผู้บริหารมีการสร้างแนวทางการทำงานเป็นทีมของสมาชิกแต่ละคน	4.28	0.80	มาก
6.ผู้บริหารมีการสร้างหัวหน้าทีมที่มีภาวะผู้นำ	4.42	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม	4.37	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าสภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ด้านการทำงานเป็นทีมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำงานร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.77) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.75) ผู้บริหารมีการสร้างหัวหน้าทีมที่มีภาวะผู้นำ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.81) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมตามบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.76) ผู้บริหารมีการสร้างแนวทางการทำงานเป็นทีมของสมาชิกแต่ละคน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.80) และผู้บริหารสนับสนุนให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.78) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เรื่องมารยาทไทย

จากข้อมูลพื้นฐานในตอนต้นที่ 1 ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เรื่องมารยาทไทย โดยผ่านความเห็นชอบและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่ม โดยให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับมารยาททางวาจา และเพิ่มเติมภาพให้มีความเหมาะสม หลังจากที่ผู้วิจัยจัดทำร่างแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้องของเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ โดยจัดการสนทนากลุ่ม และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ โดย ผู้วิจัยได้เรียนเชิญ ดร.อำนาจ เถาตระกูล เลขานุการสมาคมนักวิจัยในพระบรมราชูปถัมภ์ อดีตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการศึกษา อาชีวศึกษา สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในการสนทนากลุ่ม วันที่ 13 สิงหาคม 2558 ณ ห้องประชุมชั้น 4 สำนักพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ตามประเด็นร่างแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเรื่ององค์ประกอบของแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประกอบด้วย

1.หลักการและเหตุผล

การสร้างแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนมารยาทไทย ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในครั้งนี้ เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในการถ่ายทอดความรู้เรื่องมารยาทไทย เนื่องจากการอบรมให้ความรู้เรื่องมารยาทไทยที่จัดโดยหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สถาบันการศึกษา เป็นต้น ครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ไม่ได้ได้รับการนิมนต์เพื่อถ่ายทอดความรู้ หรือเชิญเข้าร่วมการอบรม จึงทำให้ครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีการถ่ายทอดความรู้เรื่องมารยาทไทยที่หลากหลายรูปแบบตามความรู้ของตนเองหรือประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งส่งผลให้เด็ก เยาวชน และผู้ที่เข้าไปรับความรู้ได้รับการถ่ายทอดแนวปฏิบัติด้านมารยาท ไทยที่หลากหลายแตกต่างกันตามความรู้และประสบการณ์ของครูผู้สอน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ครูผู้สอนวิชาศาสนพิธีและมารยาทไทยในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีคู่มือในการถ่ายทอดความรู้เรื่องมารยาทไทย แก่เด็ก เยาวชน และผู้ที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

2.2 เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง งดงาม นุ่มนวล และเหมาะสมตามกาลเทศะ แลเป็นแนวทางเดียวกัน

3. การเสริมสร้างพลังอำนาจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย การให้การสนับสนุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาศักยภาพ การปรับปรุงโครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม

4. มารยาทไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ซึ่งในปี พ.ศ. 2549 กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในขณะนั้น) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านมารยาทไทย ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำหนด คำนิยาม ทำปฏิบัติมารยาทไทย โดยมีนายพะยอม แก้วกำเนิด อดีตเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นประธานคณะกรรมการ มีการจัดพิมพ์หนังสือมารยาทไทย ขึ้น และใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดมารยาทไทยเป็น 2 ประเภทคือ

4.1 มารยาททางกาย ประกอบด้วย

4.1.1 การแสดงความเคารพ

4.1.2 การส่งและการรับสิ่งของ

4.1.3 การยืน

4.1.4 การเดิน

4.1.5 การนั่ง

4.1.6 การนอน

4.2 มารยาททางวาจา

ในระหว่างการสนทนา มีการบันทึกการสนทนาด้วยเทปบันทึก การสนทนาควบคู่กัน พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า องค์ประกอบของร่างแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีความเหมาะสม ถูกต้อง มีความสอดคล้องและเป็นประโยชน์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงคู่มือการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ตอนที่ 3 ผลการประเมินการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จากการใช้แบบการเสริมสร้างพลังอำนาจที่สร้างขึ้น

จากการฝึกอบรมด้วยแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อส่งเสริมพลังอำนาจ ทักษะ และเจตคติของครู ผลสรุปในตารางที่

4.10 ผลการประเมินความรู้เรื่อง “พลังอำนาจครู” ก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ :การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินพลังอำนาจของครู ก่อนและหลังการอบรมครูผู้สอนในศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณค่าแห่งตน ความรับผิดชอบในงาน การรับรู้ความสามารถของตนเอง การยึดมั่นผูกพันองค์กร ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเป็นอิสระ และความเชื่อมั่นในตนเอง

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรม โดยรวมและรายด้าน

พลังอำนาจครู	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ความตระหนักในคุณค่าแห่งตน	30	2.70	0.79	30	4.61	0.34	13.697*	0.000
2.ความรับผิดชอบในงาน	30	3.62	0.62	30	4.57	0.37	9.416*	0.000
3.การรับรู้ความสามารถของตนเอง	30	3.50	0.65	30	4.62	0.29	10.958*	0.000
4.การยึดมั่นผูกพันองค์กร	30	3.64	0.56	30	4.60	0.37	10.359*	0.000
5.ความภาคภูมิใจในตนเอง	30	3.73	0.50	30	4.73	0.34	10.233*	0.000
6.ความเป็นอิสระ	30	3.50	0.45	30	4.53	0.35	11.482*	0.000
7.ความเชื่อมั่นในตนเอง	30	3.49	0.57	30	4.53	0.36	11.470*	0.000
โดยรวม	30	3.45	0.44	30	4.60	0.27	16.480*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินพลังอำนาจของครูหลังการอบรม โดยรวมเพิ่มขึ้นทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.34) รองลงมาคือด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.29) ด้านความตระหนักในคุณค่าแห่งตน ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.34) ด้านการยึดมั่นผูกพันองค์กร ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.37) ด้านความรับผิดชอบในงาน ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.37) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.36) และด้านความเป็นอิสระ ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.35) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรม ด้านความตระหนักในคุณค่าแห่งตน

พลังอำนาจครู ด้านความตระหนักในคุณค่าแห่งตน	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถสอนเรื่องมารยาทไทยได้	30	2.67	0.84	30	4.53	0.51	12.479*	0.000
2. ครูผู้สอนสามารถสอนเรื่องมารยาทไทยโดยไม่ต้องมีคู่มือ	30	2.60	1.16	30	4.40	0.50	9.000*	0.000
3. ครูผู้สอนภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องมารยาทไทย	30	2.77	0.90	30	4.67	0.48	12.318*	0.000
4. ครูผู้สอนมั่นใจทุกครั้งที่สอนเรื่องมารยาทไทย	30	2.57	0.82	30	4.73	0.45	13.574*	0.000
5. ครูผู้สอนภูมิใจที่ได้รับมอบหมายให้สอนเรื่องมารยาทไทย	30	2.90	0.96	30	4.70	0.47	10.256*	0.000
รวม	30	2.70	0.79	30	4.61	0.34	13.697*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินของครูก่อนและหลังการอบรม ด้านความตระหนักในคุณค่าแห่งตนโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมั่นใจทุกครั้งที่สอนเรื่องมารยาทไทย ($\bar{X}=4.73, S.D.=0.45$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนภูมิใจที่ได้รับมอบหมายให้สอนเรื่องมารยาทไทย ($\bar{X}=4.70, S.D.=0.47$) ครูผู้สอนภาคภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องมารยาทไทย ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.48$) ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสอนเรื่องมารยาทไทยได้ ($\bar{X}=4.53, S.D.=0.51$) และครูผู้สอนสามารถสอนเรื่องมารยาทไทยโดยไม่ต้องมีคู่มือ ($\bar{X}=4.40, S.D.=0.50$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอน ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านความรับผิดชอบในงาน

พลังอำนาจครู ด้านความรับผิดชอบในงาน	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	30	3.77	0.90	30	4.60	0.50	5.767*	0.000
2.ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นเมื่อผู้บริหารแนะนำวิธีการทำงานใหม่ๆ	30	3.57	0.77	30	4.73	0.45	7.000*	0.000
3.ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ	30	3.40	0.89	30	4.47	0.51	7.059*	0.000
4.ครูผู้สอนทุ่มเทปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์	30	3.87	1.14	30	4.60	0.50	4.097*	0.000
5.ครูผู้สอนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่สอน	30	3.50	0.68	30	4.43	0.50	8.764*	0.000
รวม	30	3.62	0.62	30	4.57	0.37	9.416*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรมด้านความรับผิดชอบ ในงานโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นเมื่อผู้บริหารแนะนำวิธีการทำงานใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.73$, S.D =0.45) รองลงมาคือครูผู้สอนตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และครูผู้สอนทุ่มเทปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D =0.50) ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.47$, S.D =0.51) และครูผู้สอนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่สอน($\bar{X} = 4.43$, S.D =0.50) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ:การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

พลังอำนาจครู ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนมองเห็น โอกาสพัฒนางานให้ก้าวหน้าขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	30	3.27	0.83	30	4.57	0.50	9.497*	0.000
2. ครูผู้สอนสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	30	3.67	0.84	30	4.63	0.49	6.227*	0.000
3.ครูผู้สอนตั้งเป้าหมายความสำเร็จไว้สูงกว่ามาตรฐาน เพื่อจูงใจตนเอง	30	3.23	0.82	30	4.53	0.51	7.779*	0.000
4.ครูผู้สอนมีความอดทน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ	30	3.80	0.76	30	4.60	0.50	7.180*	0.000
5.ครูผู้สอนมองว่าอุปสรรคหรือปัญหาในการทำงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง	30	3.53	0.82	30	4.77	0.43	8.729*	0.000
รวม	30	3.50	0.65	30	4.62	0.29	10.958*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรมด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมองว่าอุปสรรคหรือปัญหา ในการทำงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ($\bar{X} = 4.77, S.D.=0.43$) รองลงมาคือครูผู้สอนสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.63 S.D.=0.49$) ครูผู้สอนมีความอดทน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.60 S.D.=0.50$) ครูผู้สอนมองเห็น โอกาสพัฒนางานให้ก้าวหน้าขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.57 S.D.=0.50$) และครูผู้สอนตั้งเป้าหมายความสำเร็จ ไว้สูงกว่ามาตรฐานเพื่อจูงใจตนเอง ($\bar{X} = 4.53, S.D.=0.51$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรม เจริญปฏิบัติการ:การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านการยึดมั่นผูกพัน
องค์การ

พลังอำนาจครู ด้านการยึดมั่นผูกพันองค์การ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนมีความรักและผูกพันกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	3.73	0.69	30	4.77	0.43	7.878*	0.000
12.ครูผู้สอนมีแนวทางในการพัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง	30	3.37	0.85	30	4.47	0.51	7.131*	0.000
13.ครูผู้สอนมีความรู้สึกพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	3.73	0.74	30	4.57	0.50	7.047*	0.000
14.ครูผู้สอนเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ต่อไป	30	3.90	0.71	30	4.67	0.48	6.185*	0.000
5.ครูผู้สอนไม่รู้สึกรู้สึกท้อถอยเมื่อประสบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	3.47	0.73	30	4.53	0.51	8.449*	0.000
รวม	30	3.64	0.56	30	4.60	0.37	10.359*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรม ด้านการยึดมั่นผูกพันองค์การโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูผู้สอนมีความรักและผูกพันกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.77, S.D.=0.43$) ครูผู้สอนเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ต่อไป ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.48$) ครูผู้สอนมีความรู้สึกพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.57, S.D.=0.50$) ครูผู้สอนไม่รู้สึกรู้สึกท้อถอยเมื่อประสบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=4.53, S.D.=0.51$) และครูผู้สอนมีแนวทางในการพัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.47, S.D.=0.51$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรม

เชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านความภาคภูมิใจในตนเอง

พลังอำนาจ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	4.17	0.53	30	4.73	0.45	5.461*	0.000
2.ครูผู้สอนมีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	3.70	0.88	30	4.73	0.45	6.656*	0.000
3.ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	30	3.50	0.82	30	4.63	0.49	7.999*	0.000
4.ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นเมื่อได้ทำงานร่วมกับ บุคคลอื่น	30	3.73	0.69	30	4.73	0.45	7.374*	0.000
5.ครูผู้สอนมีความอดทน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ	30	3.57	0.73	30	4.80	0.41	7.870*	0.000
รวม	30	3.73	0.50	30	4.73	0.34	10.233*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรม ด้านความภาคภูมิใจ ในตนเองโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูผู้สอนมีความอดทน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X}=4.80, S.D.=0.41$) รองลงมาคือครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ครูผู้สอนมีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นเมื่อได้ทำงานร่วมกับ บุคคลอื่น ($\bar{X}=4.73, S.D.=0.45$) และครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.63, S.D.=0.41$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านความเป็นอิสระ

พลังอำนาจครูด้านความเป็นอิสระ	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนสามารถควบคุมการทำงานของตนเอง	30	3.53	0.68	30	4.47	0.51	7.992*	0.000
2.ครูผู้สอนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆ ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	30	3.60	0.67	30	4.50	0.51	6.924*	0.000
3.ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานการสอนและงานอื่นด้วยความรับผิดชอบ	30	3.43	0.73	30	4.67	0.48	9.950*	0.000
4.ครูผู้สอนสามารถบริหารทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในการทำงาน	30	3.60	0.67	30	4.47	0.51	7.549*	0.000
5.ครูผู้สอนสามารถนำความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนางาน	30	3.33	0.71	30	4.57	0.50	8.266*	0.000
รวม	30	3.50	0.45	30	4.53	0.35	11.482*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรมด้านความเป็นอิสระโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานการสอนและงานอื่นด้วยความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.67, S.D.=0.48$) รองลงมาคือครูผู้สอนสามารถนำความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาปรับใช้ในการพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.57, S.D.=0.50$) ครูผู้สอนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆ ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X} = 4.50, S.D.=0.51$) ครูผู้สอนสามารถควบคุมการทำงานของตนเอง และครูผู้สอนบริหารทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในการทำงาน ($\bar{X} = 4.47, S.D.=0.51$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เรื่องการเสริมสร้างพลังอำนาจ ผู้เข้ารับการอบรม มีคะแนนเพิ่มขึ้น ทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินพลังอำนาจของครูก่อนและหลังการอบรมด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

พลังอำนาจครู ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการอบรม			หลังการอบรม			t	p-value
	n	$\bar{X}$	S.D.	n	$\bar{X}$	S.D.		
1.ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานจนสำเร็จถึงแม้จะมีอุปสรรคในการทำงาน	30	3.57	0.73	30	4.57	0.50	7.374*	0.000
2.ครูผู้สอนคิดหาวิธีแก้ปัญหาหลายๆวิธี ก่อนที่จะตัดสินใจ เลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา	30	3.47	0.94	30	4.53	0.51	7.059*	0.000
3.ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน และแนะนำเพื่อนร่วมงานได้	30	3.50	0.82	30	4.50	0.51	6.952*	0.000
4.ครูผู้สอนสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้อย่างมีเหตุผล	30	3.33	0.55	30	4.43	0.50	11.000*	0.000
5.ครูผู้สอนสามารถแยกแยะข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา	30	3.57	0.68	30	4.60	0.50	9.204*	0.000
รวม	30	3.49	0.57	30	4.53	0.36	11.470*	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรมด้านความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนสามารถแยกแยะข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.60, S.D.=0.50$) ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานจนสำเร็จถึงแม้จะมีอุปสรรคในการทำงาน ($\bar{X} = 4.57, S.D.=0.50$) ครูผู้สอนคิดหาวิธีแก้ปัญหาหลายๆวิธีก่อนตัดสินใจ เลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.53, S.D.=0.51$) ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน และแนะนำเพื่อนร่วมงานได้ ($\bar{X} = 4.50, S.D.=0.51$) และครูผู้สอนสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.43, S.D.=0.50$) ตามลำดับ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนใน

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการประเมินทักษะด้านมารยาทไทย หลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินทักษะด้านมารยาทไทย ของครูผู้สอนที่เข้ารับการอบรม เจริญปฏิบัติการ : การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เทียบกับเกณฑ์ ($n=7$)

ทักษะมารยาทไทย	คะแนนเดิม	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	t	p-value
1.การไหว้พระ	3.00	2.29	0.49	2.00	1.549	0.172
2.การไหว้ผู้มีพระคุณ ผู้ที่เคารพนับถือ	3.00	2.43	0.53	2.00	2.121	0.078
3.การไหว้บุคคลทั่วไป	3.00	2.43	0.53	2.00	2.121	0.078
4.การกราบพระแบบเบญจางคประดิษฐ์	5.00	3.29	0.49	3.00	1.549	0.172
5.การกราบบุคคล	3.00	2.43	0.53	2.00	2.121	0.078
6.การประเคนสิ่งของแด่พระสงฆ์	3.00	2.57	0.53	2.00	2.828*	0.030
7.การเดินผ่านผู้ใหญ่ขณะนั่งเก้าอี้	3.00	2.71	0.49	2.00	3.873*	0.008
8.การนั่งพับเพียบ	3.00	2.43	0.53	2.00	2.121	0.078
9.การส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่ขณะยืน	3.00	2.29	0.49	2.00	1.549	0.172

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีผลการประเมินหลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ทุกข้อ โดยผลการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือเรื่องการเดินผ่านผู้ใหญ่ขณะนั่งเก้าอี้ ($\bar{X}=2.71, S.D.=0.49$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.71 รองลงมาคือเรื่องการประเคนสิ่งของแด่พระสงฆ์ ($\bar{X}=2.57, S.D.=0.53$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.57 การไหว้ผู้มีพระคุณ การไหว้บุคคลทั่วไป การกราบบุคคล และการนั่งพับเพียบ ($\bar{X}=2.43, S.D.=0.53$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.43 การไหว้พระ ($\bar{X}=2.29, S.D.=0.49$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.29 การกราบพระแบบเบญจางคประดิษฐ์ ($\bar{X}=3.29, S.D.=0.49$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.29 การส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่ขณะยืน ($\bar{X}=2.29, S.D.=0.49$) ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.29 เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแล้วพบว่า หลังการอบรมเจริญปฏิบัติการ:การเสริมสร้างพลังอำนาจครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนหลังการอบรมเรื่อง

การประเมินผลของแม่พระสงฆ์ และการเดินผ่านผู้ใหญ่ขณะนั่งเก้าอี้ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการสอบถามเจตคติของครูที่มีต่อการสอนมารยาทไทยหลังการอบรม

ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินเจตคติหลังการอบรมของครูผู้สอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ที่มีต่อการสอนมารยาทไทย

เจตคติที่มีต่อการสอนมารยาทไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.วิชามารยาทไทยมีความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับ	4.90	0.31	มากที่สุด
2.ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติด้านมารยาทไทยมากขึ้นจากเดิม	4.60	0.50	มากที่สุด
3.ครูผู้สอนมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นหลังจากการได้รับการอบรมเรื่องมารยาทไทย	4.53	0.51	มากที่สุด
4.วิชามารยาทไทย เป็นวิชาที่สอนยากมาก	3.47	1.33	ปานกลาง
5.วิชามารยาทไทย เป็นวิชาที่ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด	4.63	0.61	มากที่สุด
6.วิชามารยาทไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญ ควรมีการถ่ายทอดไปยังเด็ก เยาวชน และผู้สนใจ	4.90	0.31	มากที่สุด
7.ครูผู้สอนรู้สึกมั่นใจทุกครั้งที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดเรื่องมารยาทไทย	4.27	0.58	มาก
8.เรื่องมารยาทไทยเป็นวิชาที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ	4.83	0.38	มากที่สุด
9.เรื่องมารยาทไทยมีส่วนช่วยในการประกอบอาชีพในอนาคตได้	4.47	0.97	มาก
10.ครูผู้สอนมีความสุขเมื่อได้สอนเรื่องมารยาทไทย	4.57	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผลการประเมินเจตคติของผู้เข้ารับการอบรมหลังการอบรมที่มีต่อการสอนเรื่องมารยาทไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วิชามารยาทไทยมีความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับ และวิชามารยาทไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญ ควรมีการถ่ายทอดไปยังเด็ก เยาวชน และผู้สนใจ ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.31) รองลงมาคือวิชามารยาทไทยเป็นวิชาที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ($\bar{X}=4.83$, S.D.= 0.38) วิชามารยาทไทย เป็นวิชาที่ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด ($\bar{X}=4.63$, S.D.= 0.61) ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ

ด้านมารยาทไทยมากขึ้นจากเดิม ($\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.50$) ครูผู้สอนมีความสุขเมื่อได้สอนวิชา
มารยาทไทย ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.57$) ครูผู้สอน มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นหลังจากการได้รับการอบรม
เรื่องมารยาทไทย ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.51$) วิชามารยาทไทยมีส่วนช่วยในการประกอบอาชีพใน
อนาคตได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.97$) ครูผู้สอนรู้สึกมั่นใจทุกครั้งที่มีโอกาสได้
ถ่ายทอดวิชามารยาทไทย ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.58$) และวิชามารยาทไทย เป็นวิชาที่สอนยากมาก อยู่
ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 1.33$) ตามลำดับ